

Suomalainen äänestäjä 2003–2019

Suomalainen äänestäjä 2003–2019 on oikeusministeriön julkaisema ja vaalitutkimuskonsortion toteuttama raportti. Raportissa esitetään alustavaa tietoa vuoden 2019 eduskuntavaaleista sekä tarkastellaan äänestäjien käyttäytymisen ja asenteiden kehittymistä 2000-luvulla.

Vaalitutkimuskonsortion toimesta on kerätty vuodesta 2003 lähtien korkeatasoisia haastatteluaineistoja eduskuntavaaleista. Oikeusministeriö on rahoittanut aineiston keruun vuodesta 2011 lähtien.

Raportissa esitetään useita kiinnostavia havaintoja:

Positiivisia uutisia demokratialle

Poliittinen kiinnostus on ollut nousussa 2000-luvulla ja suomalaiset keskustelevat politiikasta yhä useammin. Lisäksi kansalaisaloitteet nähdään demokratiaa vahvistavana tekijänä. (s. 8–10)

Puolue vaikuttaa ehdokasta enemmän äänestyspäätökseen

Äänestäjät kokevat nykyisin puolueet tärkeimpinä äänestyspäätöstä tehdessään kuin 1980-luvulla. Ehdokkaiden merkitys on vähentynyt selvästi vuodesta 2007. (s. 16)

Naisehdokkaita äänestetään yhä enemmän

1980-luvulla noin 90 prosenttia miehistä äänesti miesehdokasta. Vuoden 2019 vaaleissa ennätysmäärä sekä miehistä että naisista äänesti naisehdokasta. (s. 17)

Sipilän henkilökohtainen suosio romahti

Sipilä (KESK) oli suosituin puoluejohtaja vuoden 2015 eduskuntavaaleissa, mutta 2019 hänet nähtiin vähiten suosittuna puoluejohtajana. Tämän vuoden vaaleissa suosituimmat puoluejohtajat olivat Pekka Haavisto (VIHR) ja Li Andersson (VAS). (s. 18)

Äänestäjäkunta on entistä arvoliberaalimpi

Trendi on nähtävissä usean puolueen äänestäjissä, etenkin Vasemmistoliiton ja RKP:n kohdalla. (s. 20)

Perussuomalaiset saavat ääniä oikealta

Vuoden 2011 eduskuntavaaleissa Perussuomalaisten äänestäjäkunta oli suhteellisen tasaisesti jakautunut vasemmisto–oikeisto-ulottuvuudella. Siitä lähtien on tapahtunut selkeä siirtymä oikeiston suuntaan. (s. 21)

Tuloksista keskustellaan kahdessa vaalitutkimuskonsortion järjestämässä tapahtumassa SuomiAreenalla:

- *Hur mår demokratin i Finland?* Ma klo 16.00, Mikonkatu 20–22, yhteistyössä Folktingetin kanssa
- *Eduskuntavaalien läpivalaisu.* Ti klo 11.30–12.30, Yrjönkatu 22, yhteistyössä oikeusministeriön kanssa

Lisätietoja raportin tekijöiltä (alla) tai vaalitutkimuskonsortion johtoryhmältä (katso raportin viim. sivu).

Veikko Isotalo, tohtorikoulutettava, Helsingin yliopisto, veikko.isotalo@helsinki.fi, puh: 029 412 3823

Theodora Järvi, tohtorikoulutettava, Helsingin yliopisto, theodora.jarvi@helsinki.fi, puh: 029 412 4922

Åsa von Schoultz, professori, Helsingin yliopisto, asa.vonschoultz@helsinki.fi, puh: 029 412 4822 (sve, eng)

Peter Söderlund, akatemiattutkija, Åbo Akademi, peter.soderlund@abo.fi, puh: 046 921 6600

Den finländska väljaren 2003–2019

Den finländska väljaren 2003–2019 är en rapport från valforskningskonsortiet som ges ut av Justitieministeriet. Rapporten presenterar preliminära uppgifter från årets riksdagsval och ger en bild av hur finländska väljares beteende och attityder har utvecklats under 2000-talet.

Valforskningskonsortiet har sedan riksdagsvalet 2003 genomfört högkvalitativa eftervalsundersökningar bland väljarna. Konsortiet finansieras sedan 2011 av Justitieministeriet.

I rapporten finns flera intressanta observationer:

Positiva nyheter för demokratin

Det politiska intresset har stigit under 2000-talet och finländarna diskuterar allt mer politik i vardagen. Dessutom ses medborgarinitiativet som en förstärkning av demokratin. (s. 8–10)

Partiet allt viktigare för väljarnas röstningsbeslut

Väljarna lägger större vikt vid valet av parti i dag än på 1980-talet. Kandidatens betydelse för röstningsbeslutet har sjunkit tydligt sedan 2007. (s. 16)

Allt fler röstar på en kvinnlig kandidat

Omkring 90 procent av männen röstade på 1980-talet på en manlig kandidat. I valet 2019 röstade rekordmånga – såväl män som kvinnor – på en kvinna. (s. 17)

Sipiläs personliga popularitet rasade

Sipilä (C) gick från att vara den populäraste partiledaren 2015 till den minst populära 2019. I årets val var de mest omtyckta partiledarna Pekka Haavisto (Gröna) och Li Andersson (VF). (s. 18)

Väljarkåren blir allt värdeliberalare

Trenden är tydlig hos flera av partiernas väljare, inte minst inom Vänsterförbundet och Svenska folkpartiet. (s. 20)

Sannfinländarna får sina röster från höger

I Sannfinländarnas genombrottsval 2011 var väljarna var relativt jämnt fördelade på vänster-högerskalan. Sedan dess har det skett en markant förskjutning åt höger. (s. 21)

Resultaten diskuteras i samband med valforskningskonsortiets två evenemang på FinlandsArenan:

- *Hur mår demokratin i Finland?* Må kl.16.00, Mikonkatu 20–22, i samarbete med Folktinget
- *Eduskuntavaalien läpivalaisu.* Ti kl.11.30–12.30, Yrjönkatu 22, i samarbete med Justitieministeriet

För mer information kontakta rapportens upphovsmän (nedan) eller någon av valforskningskonsortiets ledningsgruppsmedlemmar (se rapportens sista sida).

Veikko Isotalo, doktorand, Helsingfors universitet, veikko.isotalo@helsinki.fi, 029 412 3823 (fi, eng)

Theodora Järvi, doktorand, Helsingfors universitet, theodora.jarvi@helsinki.fi, 029 412 4922 (fi, eng)

Åsa von Schoultz, professor, Helsingfors universitet, asa.vonschoultz@helsinki.fi, 029 412 4822

Peter Söderlund, akademiforskare, Åbo Akademi, peter.soderlund@abo.fi, 046 921 6600